

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 24 april – 12:30 uur d.d. 25 april

5.1.2e Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Kwetsbare ouderen Revalidatiepatiënten na corona Personen die wachten op een orgaandonor Geduceerde voetbalclubs 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Onderzoekers naar een corona-medicijn Revalidatieklinieken 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Experts die meedenken over de overstap naar de anderhalvemetersamenleving

Samenvatting

- De 'periode na de piek', zo beschrijven media de huidige fase. Er lijkt te worden uitgegaan dat het ergste achter de rug is en dat we kunnen vooruitkijken op de fase hierna: het weer openstellen van de samenleving. De crisisdraaiboeken vertellen het Kabinet echter niet hoe; 'de plaat blijft daardoor nu hangen', aldus Volkskrant die vreest voor een burgerlijke opstand omdat mensen een creatievere aanpak willen om naar die nieuwe fase te gaan in plaats van de 'starre, bureaucratische manier' die ze bij het Kabinet zouden zien.
- Steeds scherper daarbij wordt de oproep om ook andere experts bij de overgang naar een nieuwe fase te betrekken. Het OMT is te eenzijdig ingericht voor de vragen en uitdagingen die bij de overgang naar die nieuwe fase horen.
- De vraag 'houden mensen de maatregelen nog wel vol?' klinkt ook steeds luider, zeker met een warme Koningsdag/Woningsdag op komst en de zomervakantie die lonkt. Media zien mensen steeds ongeduldiger worden. De irritatie neemt toe omdat 'niets meer mag'. Volgens hoogleraar ethiek Joep Dohmen is de nu benodigde zelfbeheersing van mensen "een deugd die we langzaam maar zeker zijn kwijtgeraakt".
- Steeds meer ruimte voor fundamentele discussies nu de lockdown lijkt over te gaan in een langere periode van 'het nieuwe normaal' met een inperking van allerlei voorheen geldende vrijheden.
- Hoogleraar Cees Hamelink daarover: "In een tijd van fundamentele onzekerheid waarin ook de wetenschap geen zekerheid kan verschaffen, moeten burgers extra waakzaam zijn en erop aandringen dat mensenrechten alleen ingeperkt worden met uiterste zorgvuldigheid, goede informatie, onafhankelijke en degelijke wetenschappelijke toetsing van bronnen en gedurende een zo beperkt mogelijke periode."
- Ook de economische gevolgen blijven prominent in beeld. Nederlanders hebben geen idee hoe de coronacrisis nog om zich heen gaat grijpen, waarschuwt VNO-NCW-voorzitter Hans de Boer. "De miljardensteun van de overheid 'verdoezelt' de gevolgen van de pandemie, die ondernemers wel al direct voelen. We onderschatten de diepte van de economische crisis die komt".
- De Nederlandse voetbalcompetitie kwam gisteren tot een explosieve 'D-Day' die leidde tot woede bij vrijwel alle clubs. Het seizoen zal pas écht eindigen in de rechtszaal. Onder meer FC Utrecht neemt juridische stappen - "met alle advocaten die we kunnen vinden!"
- Revalidatieklinieken pleiten voor de inrichting van een landelijk coördinatiecentrum voor de spreiding van revalidatiepatiënten. Ze zien drie golven op zich afkomen: De coronapatiënten, nieuwe patiënten vanuit ziekenhuizen die weer beginnen met reguliere operaties en behandelingen, en tenslotte de eigen revalidanten die thuis minder kunnen dan we zouden willen. "Ik houd mijn hart vast voor de mensen die eigenlijk oefeningen moeten doen in het zwembad maar dat nu niet kunnen. Artsen vragen zich af of zij nog op hun oude niveau kunnen komen."
- De rol van mondkapjes bij een exitstrategie blijft aan bod komen. De vraag die daarbij centraal staat: 'Is er genoeg capaciteit om naast zorgpersoneel ook de rest van de samenleving van mondkapjes te voorzien zodat het leven weer opgepakt kan worden?'

Karakterisering berichtgeving

- Media blikken met name vooruit op de periode ná de lockdown en hoe de samenleving er dan uit zal zien. De huidige situatie in bijvoorbeeld de ziekenhuizen en de verpleeghuizen staan meer op de achtergrond.
- Vrijwel alle media gaan in op de vraag welke experts zich moeten bezighouden met de overstap naar de nieuwe fase na de lockdown. Voor media is het helder dat het OMT daarvoor te eenzijdig is samengesteld.
- Uit voorbeelden op social media is op te maken dat het overal drukker wordt: niet alleen op straat, ook in het OV, op de weg en op kantoor. Mensen gedragen zich meer alsof de volgende fase al is gearriveerd.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)*Slachtofferaantallen*

- Het aantal nieuwe patiënten in de Brabantse ziekenhuizen is vrijdag flink toegenomen tov. de dagen ervoor. In een dag tijd kwamen er 120 nieuwe bij; dertig meer dan een dag eerder. Bart Berden maakt zich zorgen.
- Huisartsen hebben via een nieuw meldsysteem in ruim een week 764 patiënten aangemeld die waarschijnlijk zijn overleden aan Covid-19, maar die niet zijn getest.

Identiteiten

- Heftig verhaal van anesthesioloog in opleiding, Coen Feron (28), die zelf corona krijgt. Hij wil open zijn over alles wat een IC-patiënt overkomt. Ook wat er daarna gebeurt. Maar hij gelooft dat dit hem een betere arts zal maken, uiteindelijk. "Ik schaam me voor mijn collega's. Voor de mensen die mijn billen af moesten vegen en me verzorgden. Ik dacht telkens: kan ik straks weer naast jullie gaan staan werken?"

Schade

- De NTS laat weten dat het aantal orgaandonaties sterk is afgenomen. Volgende week brengt zij cijfers naar buiten. De stichting vreest voor levens van patiënten die met spoed een orgaan nodig hebben. "Er gaan naar alle waarschijnlijkheid relatief meer patiënten op de wachtlijst overlijden als deze pandemie aanhoudt."

Scenario's

- Er zal eind 2020 zeker geen coronavaccin voor ons allemaal zijn. Dat stelt Lidia Oostvogels, die namens de Duitse farmaceut CureVac een van de meest veelbelovende onderzoeken leidt. Oostvogels tempert daarmee de ambitieuze vaccinverwachtingen van EC-voorzitter Ursula von der Leyen.
- De NS benoemt de rol van mondkapjes in het OV: "Als de samenleving weer actiever wordt, zullen we ook moeten nadenken over mondkapjes", zegt voorzitter Roger van Boxtel.
- Een groep onderzoekers wil via het koppelen van data het antwoord vinden op vragen als: Wie zijn precies de Nederlandse coronapatiënten? Hoe oud zijn ze, in welke stad en in welke wijk wonen ze, zijn ze hier geboren of hebben ze een migratieachtergrond? Op die manier kan je veel beter bepalen in welke groepen het virus actief is. En zo kan je dat ook goed blijven volgen. Volgens arts-epidemioloog Frank Cobelens kan je met gekoppelde data sneller en effectiever uit de lockdown komen, omdat er beter kan worden ingegrepen. Hij legt uit hoe de data kunnen worden gekoppeld aan de hand van een kaart van Nederland.
- Duitse bedrijven gebruiken een nieuwe mRNA-techniek die het mogelijk maakt heel snel veel vaccins te produceren. De techniek is nog pril en moet zich nog bewijzen, maar heeft als voordeel dat massaproductie snel mogelijk is. Wel zitten er haken en ogen aan; zo werkt het (nog) niet in het lichaam van ouderen.

Informatiebehoefte*Welke informatievragen leven er bij getroffen?*

- Sportbonden vragen zich af waarom het Kabinet nog geen onderscheid heeft gemaakt tussen sporten die wel zouden mogen voor volwassenen: golfen, tennissen en paardrijden zou moeten kunnen binnen de anderhalvemetersamenleving.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge komen vragen binnen over de scholen: Waarom gaan basisscholen 50% open en speciaal onderwijs 100%; Mag ik mijn kinderen thuis houden als de scholen open gaan? Fysiotherapeuten laten daarnaast weten bezorgd te zijn over wanneer ze continuïteitsbijdrage ontvangen en zeggen dat er veel ontslagen dreigen. Op de social kanalen van minister Van Rijn komen geen vragen binnen, maar wel kritiek op het uitblijven van voldoende beschermingsmiddelen voor zorgpersoneel.
- Op de corporate kanalen van VWS aanhoudende vragen over mondkapjes: waarom dragen we die niet allemaal? Negatief sentiment t.a.v. Ramadan –waarom wordt hier extra aandacht aan besteed en niet aan andere geloven? Ook Zweden komt aan bod: zijn de maatregelen daar een goed voorbeeld voor Nederland?

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- De WHO heeft nog geen bewijs dat mensen die zijn hersteld van corona en antistoffen hebben, ook beschermd zijn tegen een tweede infectie. De WHO waarschuwt voor zgn. "immunitetsspooort".
- Ziekenhuizen in Drenthe en Groningen laten de zorg voor ongeveer 80% van de nieuwe coronapatiënten die intensieve zorg nodig hebben voortaan over aan het Martini Ziekenhuis en het UMCG. Zo krijgen de overige ziekenhuizen meer ruimte om reguliere behandelingen weer op te pakken en te optimaliseren.
- NOS meldt op basis van bronnen rond VWS dat de maskers waarop Forum voor Democratie-leider Thierry Baudet wees, niet gebruikt kunnen worden omdat ze niet voldoen aan de Europese eisen. Forum voor Democratie weerspreekt de lezing van het ministerie. "De betreffende partij heeft meerdere certificaten,

maar heeft enkel die van FDA overlegd." De FDA is de Amerikaanse Food and Drug Administration en zorgt dat de kwaliteit van medicijnen in de brede zin wordt bewaakt. In Frankrijk, Italië en Duitsland worden deze FDA-gecertificeerde mondkapjes wel geaccepteerd, zegt de woordvoerder van Baudet. "De ondernemer kreeg te horen dat het certificaat niet voldeed, maar kreeg niet te horen welke wel nodig zijn." Ook zou de ondernemer wel proefexemplaren kunnen leveren. "Maar daar is niet naar gevraagd."

- Curaçao stuurt de ruim 80 medici en zorgverleners, die eerder deze week uit Amerika naar het eiland waren gekomen, weer terug naar de VS. Binnen de groep is namelijk een zorgverlener positief getest op corona.

Sport

- De KNVB heeft besloten het Eredivisie-seizoen 2019/2020 af te sluiten zonder degradanten aan te wijzen. Ook vindt de bond dat Ajax, AZ, PSV, Feyenoord en Willem II de morele verplichting hebben om 25% van hun startpremie af te staan aan de overige clubs in het betaalde voetbal.
- AZ laat weten niet akkoord te gaan met de verdeling van de Europese tickets die de KNVB heeft gepresenteerd en zich te beraden. Ook SC Cambuur is niet te spreken over het besluit om geen promotie en degradatie toe te passen en neemt juridische stappen tegen de KNVB in overweging. Zo ook FC Utrecht – "met alle advocaten die we kunnen vinden!"
- Directeur Eredivisie CV Mattijs Manders kan leven met de manier waarop de eredivisie afgesloten is.
- De handbalsters zijn rechtstreeks geplaatst voor het EK van 2020 in Denemarken en Noorwegen.
- NOC*NSF heeft dankzij een nieuwe overeenkomst met de Nederlandse Loterij 1 miljoen euro extra in het noodfonds voor topsporters gestopt.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Een anonieme weldoener heeft aan bijna vijfhonderd medewerkers van ziekenhuis Haaglanden Medisch Centrum een extraatje van 180 euro per persoon overgemaakt, als waardering voor hun werk in de crisis.
- De Belgen gaan aan de mondkapjes: die worden verplicht op scholen en in het OV.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffen en betrokken?

- Media zien steeds meer mensen die moeite hebben met het zich houden aan de maatregelen: het is drukker op straat, in de parken, in het OV, op kantoor. Media zien mensen steeds ongeduldiger worden. De irritatie neemt toe omdat 'niets meer mag'.
- Socioloog Ruut Veenhoven bij RTL Nieuws: "Het zit niet in de aard van de mens om anderhalve meter afstand te houden. En dat het lastig is om het thuisblijven vol te houden, is evident. Een aantal mensen zal nog steeds denken: mij gebeurt niks, ik doe het toch."
- Columniste Ebru Umar, op Twitter: "Ik ga wel naar mn ouders. Ik ga wel naar mn vrienden. SO SUE ME. Ik vertik het #anderhalvemetersamenleving IK VERTIK HET. We laten dat virus ons leven overnemen."

Betekenisgeving

Welke oproepen en waarschuwingen worden gedaan?

- Het Amphia Ziekenhuis wil dat de overheid zich garant stelt voor de verliezen die de ziekenhuizen leiden door corona. Veel ziekenhuizen verkeren in financiële nood. Er gaat veel geld naar coronazorg, terwijl er nauwelijks geld binnenkomt, omdat de 'gewone' zorg al wekenlang wordt uitgesteld. Voorzitter Olof Suttrop zou het Kabinet de ziekenhuizen voor 2020 een inkomensgarantie moeten geven, gebaseerd op de contracten die ze hebben afgesloten met de ziektekostenverzekeraars.
- Er moet een noodplan komen voor de geestelijke gezondheidszorg, stelt PvdA-Kamerlid Attje Kuiken. "Neem de regie zodat er extra crisisbedden voor ggz-patiënten komen. Zorg voor voldoende beschermingsmiddelen voor zorgverleners. Trek het maximale uit de kast, zodat instellingen én kwetsbare mensen niet omvallen."
- Nu er steeds meer coronapatiënten herstellen van een langdurige ziekenhuisopname, neemt de druk op revalidatiecentra toe. De IGG inventariseert hoe het ervoor staat met de klinieken. Voor bestuursvoorzitter Willem Wieggersma van Basalt in Den Haag, de grootste kliniek voor medisch specialistische revalidatie in Nederland, gaat zo'n inventarisatie niet ver genoeg. Hij pleit voor de inrichting van een landelijk coördinatiecentrum voor de spreiding van revalidatiepatiënten.
- De ov-bedrijven roepen ertoe op het OV op Koningsdag en in de meivakantie niet te gebruiken als 'uitje'.
- De Autoriteit Persoonsgegevens waarschuwt werkgevers niet zomaar de lichaamstemperatuur van werknemers of bezoekers op te nemen. "Vanuit de AVG, is dit een ernstige overtreding."

- Het is volgens Hoogleraar Cees Hamelink nu hoog tijd als samenleving een diepe dialoog te voeren over de vraag of onvoldoende beargumenteerde beperkingen van fundamentele rechten niet een grotere bedreiging is voor de samenleving dan een virus dat de wetenschap en de politiek te slim af lijkt te zijn.

Experimenteren wat beste manier van afbouwen lockdown is

- Het kabinet moet ruimte geven voor experimenten om te onderzoeken wat de beste manier is om de samenleving weer op gang te brengen, vindt de hoogleraar psychologie Denny Borsboom. Beleidsmakers moeten concrete onderzoeksvragen kunnen neerleggen bij een op te richten nationaal onderzoeksplatform, waar wetenschappers uit allerlei disciplines zijn verzameld. Zij kunnen die onderzoeksvragen vervolgens oppakken om ze met nieuw onderzoek te beantwoorden. Borsboom: "Er wordt gezegd dat het dragen van mondkapjes leidt tot gevaarlijk gedrag omdat mensen zich beschermd wanen. Dat zou kunnen. Maar ik heb het onderzoek dat dit bevestigt niet gezien." Dat het OMT het kabinet adviseert om bij versoepeling van de maatregelen een breder perspectief te betrekken, snapt Borsboom. "Hun expertise is beperkt tot het virus. Dit probleem is veel groter. Dit is een crisis waarover je later aan je kleinkinderen vertelt."
- Voorbeelden van experimenten zijn mogelijk in bijvoorbeeld de kappersbranche. Open in 20 dorpen de kappers wel, en in 20 dorpen niet. Zo kun je goed monitoren wat de effecten zijn op de besmettingsgraad in die plaatsen. Of experimenten hoe je restaurants weer veilig kunt openen met inachtneming van anderhalve meter afstand. Wat zijn de consequenties van het openen van de horeca voor de druk op de openbare ruimte? Hoe kun je er met gedragsinterventies voor zorgen dat jongeren zich aan de anderhalve meter blijven houden? "Ik zie op straat dat dat voor hen heel lastig is", zegt de onderzoeker.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

Onderzoek UvA over slimme leeftijdsgebonden lockdown

- Nederland kan langzaam van het slot voor mensen onder de 50. De kans dat zij overlijden door corona is namelijk extreem klein, zeggen onderzoekers van de UvA. "We hebben het over ruim 10 miljoen Nederlanders onder de 50 jaar", zegt Ed Peelen, bijzonder hoogleraar content marketing van de Universiteit van Amsterdam. "Onder deze groep is het sterftecijfer 0,014 procent, wat betekent dat als deze groep in een keer besmet wordt er maximaal 1.400 mensen zouden overlijden. Als we binnen deze groep de mensen met onderliggende aandoeningen beschermen, is het percentage nog lager." Natuurlijk moeten we niet in één klap dat soort cijfers krijgen, maar een zogenoemde 'slimme unlock' kan heel goed werken. "Je zult niet ineens alles moeten loslaten, je kunt bijvoorbeeld vasthouden aan het verbod van grote evenementen en blijven monitoren", zegt Peelen. "En steeds kijken: hoe zit het met de beheersbaarheid van de ic-capaciteit?"
- Jacco Vonhof van MKB Nederland zei eerder dat onze economie wel weer kan worden gestart voor mensen onder de zestig. Dat zouden de onderzoekers van de UvA onverstandig vinden. Uit hun berekeningen blijkt namelijk dat alleen al door het 'unlocken' van mensen tussen 50 en 60 jaar het aantal te verwachten coronadoden verviervoudigt ten opzichte van een smart unlock van alleen mensen jonger dan 50 jaar.
- Epidemioloog Patricia Bruining is kritisch: "Het is een soort gedachte-experiment vooral, waar je veel vragen bij kunt stellen. Het gaat volgens mij ook meer om te prikkelen. Conclusie van het onderzoek is heel risicovol; het coronavirus is niet te beheersen indien blijkt dat het model toch niet blijkt te kloppen. Bovendien: een totale splitsing tussen twee leeftijdsgroepen is niet realistisch."

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Trends in vertrouwen in de maatregelen

- Joost Vullings over de kritiek van hoogleraar Wim Voermans dat het Kabinet regeert via persconferenties: "Ja, ergens heeft hij wel een punt, maar de Tweede Kamer heeft dat gewoon toegelaten, want er is iedere week een debat en niemand heeft gezegd: we zijn het niet met deze maatregelen eens. De Tweede Kamer had dat kunnen terugdraaien, heeft dat niet gedaan. Maar je ziet wel dat de Tweede Kamer denkt: het wordt tijd om de touwtjes aan te trekken, dus er gaat meer gedebatteerd worden, ook over meer onderwerpen."
- Joost Vullings over mogelijk aparte regels per regio: "Er is wel over nagedacht. Er zijn al regionale verschillen, in sommige regio's zijn de vakantieparken open, andere regio's zijn ze dicht. Maar stel je voor dat het kabinet zou zeggen: we doen de terrassen open in het noorden van het land, toch weinig besmettingen. (...) Wat zouden wij na deze uitnodiging doen? Dan gaat iedereen die kant op. Dus dat klinkt heel logisch en het klinkt ook ideaal, maar dat wordt toch denk ik een beetje chaos."
- Ron Fresen over het dilemma de gezondheid versus de economie: "Ze zeggen eigenlijk allemaal, de ministers, dat dat een vraag is waar ze de meeste buikpijn van krijgen, van dat dilemma. De gezondheid tegenover de economie en je ziet dat die discussie ook aan het kantelen is. Politieke partijen krijgen steeds

meer verhalen van ondernemers die in de problemen zitten en die zeggen 'ja, doe wat'. En ook premier Rutte voelt die druk, maar hij is ook verantwoordelijk voor leven en dood in de ziekenhuizen, zou je kunnen zeggen. En van de mensen in zijn omgeving horen we dat die last heel zwaar op hem drukt en dus is hij heel voorzichtig bij het toegeven. Ook aan ondernemers die zeggen dat ze goede plannen hebben."

- Volgens Tom Jan Meeus verdwijnt stilletjes de eenheid in het Kabinet over de crisisaanpak. "Niet alleen probeerde minister Wiebes zondag het crisiskabinet te overtuigen minimaal één economische branche te heropenen. Ook minister Hoekstra en Koolmees zijn binnenskamers voor verdergaande ontgrendeling van de economie. Daarvoor was, naast die van werkgevers, ook steun door vakbonden toegezegd." [Over de MCCb] "Maar vooral Rutte en De Jonge willen liever nog even vasthouden aan deze structuur. Zij zien vooral voordelen. Het geeft Rutte kans een apolitieke crisisbestrijder te blijven, en het brengt De Jonge, ook een man van ambitie, veel in beeld. Bovendien kunnen ze in de MCCb besluiten over uitgaven zonder raadpleging van de zogenoemde vijfhoek – Hoekstra, Koolmees en Wiebes zitten er niet in."
- Psycholoog en publicist Martin Appelo: "Moeten we van de gehele populatie eisen dat die zichzelf duurzaam isoleert, van de gehele economie vragen dat die zichzelf in recessie stort, en van de hele samenleving verwachten dat die nergens meer in het openbaar verbinding en ontspanning zoekt? (...) Houden we dit vol? Als we de door de overheid opgelegde maatregelen volhouden, stellen we de dood van sommige mensen uit, maar storten we het collectief in een ongekende crisis. Daarom is het onnodig en ongewenst om de maatregelen vol te houden en moet de overheid deze zo snel mogelijk herzien."

Trends in vertrouwen in de overheid

- OMT-lid Jan Kluytmans: "Het OMT moet worden aangevuld met ander deskundigen dan medici. Meer expertise betrekken bij afwegingen die nu gemaakt moeten worden."
- Hoogleraar Staats- en bestuursrecht Wim Voermans: "We worden geregeerd via de persconferentie, we worden niet meegenomen in de besluitvorming. (...) Land kan niet verder geregeerd worden via noodmaatregelen vanuit Rutte; is het parlement voor nodig die namens heel Nederland spreekt."
- Nu de ergste drukte op de IC lijkt bedwongen en de economische pijn steeds voelbaarder is, groeit de roep in politiek en wetenschap om een ruimere blik, schrijft FD De expertise van economen, psychologen, juristen en ethici is nodig om een balans te vinden tussen economie, volksgezondheid en sociale contacten. "We komen nu in een fase dat het kabinet niet langer zuiver medische afwegingen moet maken", zegt hoogleraar bestuurskunde Jouke de Vries van de Rijksuniversiteit Groningen. Ondernemers en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat werken aan plannen voor de anderhalvemeter-economie. "Dat is een heel ingewikkeld organisatievraagstuk. Hoe richt je het openbaar vervoer in? Hoe kun je ervoor zorgen dat, als winkels en horeca weer openen, mensen zich aan de social distancing houden? Hier kun je kritische geesten uit andere disciplines goed bij gebruiken", vindt De Vries.
- Gezondheidseconoom Xander Koolman vindt dat het OMT nu te veel invloed heeft. Het is verontrustend dat de 'belangrijkste besluiten sinds de Tweede Wereldoorlog' in feite door artsen worden genomen. "Artsen zijn niet opgeleid om besluiten te nemen die zulke vergaande economische gevolgen hebben. Dat daar onrust over ontstaat snap ik goed", aldus de wetenschapper.
- Ernst Kuipers: "Als je puur medisch kijkt, moet niemand meer met elkaar omgaan. Dan raakt niemand besmet. Maar dat is niet reëel. Ik vind het een verplichting als medicus om andere maatschappelijke aspecten mee te nemen. Maar die input moet wel van economen en bedrijfsleven komen. Uit die kringen krijg ik te horen dat er anders te veel faillissementen komen. En de economie onnodig zwaar beschadigd raakt. (...) Ik sta achter alle voorwaarden [van het OMT]. De maatschappij moet óók ingericht zijn op 1,5 meter afstand houden. Maar je moet ook gecalculerde risico's nemen. Je kunt niet wachten tot alle Covid weg is en het aantal IC-bedden weer terug kan naar 1.150 – zoals voorheen. Dat is niet realistisch. Er moet voldoende capaciteit blijven voor opvang van Covid en non-Covid-patiënten – ongeveer 2.000 IC-bedden."
- Alex Friedrich (UMCG): "Natuurlijk dragen kinderen bij, anders zouden we het contact tussen kinderen en grootouders niet afraden. Bij virusziektes worden ouders elke winter ziek doordat hun kinderen hen besmetten. Waarom zou dat nu anders zijn? Punt is: kinderen in de basisschoolleeftijd raken wel besmet, maar ze worden zelf niet ziek. Dus het risico is voor hen heel gering. Maar ik vraag mij dan af: hoe gaat dat met hun ouders, vooral zij die lijden aan hoge bloeddruk of kanker en dus kwetsbaar zijn voor besmetting? Moeten die kinderen niet thuisblijven? Dat zijn besluiten waar ik niet over ga, maar laten we de komende periode vroegtijdig onderkennen welke kant het opgaat met het aantal besmettingen en dan opnieuw kijken. Inderdaad, door te testen en zodoende al vroeg een stijging in het aantal besmettingen te kunnen meten. Omdat ik nu ook lid ben van het OMT kan ik daar deze punten inbrengen."